

Мацюк В. В.

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Бєлай С. В.

кандидат військових наук,
старший науковий співробітник

(Національна академія Національної гвардії України)

УДК 351.75

СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ З НАЦІОНАЛЬНОЮ ГВАРДІЄЮ УКРАЇНИ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ СОЦІАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Доведено актуальність дослідження нормативно-правового забезпечення процесу взаємодії Служби безпеки України та Національної гвардії України у надзвичайних ситуаціях соціального характеру. Проведено аналіз законодавчої бази із взаємодії сил охорони правопорядку, надано авторське визначення цього поняття, визначено форми, способи та види організації взаємодії.

Ключові слова: надзвичайні ситуації соціального характеру, Служба безпеки України, Національна гвардія України, нормативно-правове забезпечення, взаємодія.

Постановка проблеми. Складна суспільно-політична та воєнна обстановка, яка склалась сьогодні у регіонах держави, безпосередньо впливає на рівень соціальної стабільності в Україні. В основі виникнення й розвитку надзвичайних ситуацій соціального характеру лежить порушення в силу різних причин рівноваги суспільних відносин, що викликає серйозні протиріччя, конфлікти й війни. Каталізаторами таких ситуацій можуть бути різні обставини, що викликають соціальну напруженість: безробіття, корупція, кримінал, масові заворушення, акти тероризму, урядові кризи, інфляція, продовольчі проблеми, соціальна нерівність тощо.

Надзвичайні ситуації соціального характеру вимагають комплексного вирішення, а також участі різних відомств та владних структур у забезпеченні правопорядку, захисту інтересів держави і громадян, усунення тяжких наслідків.

Служба безпеки, як центральний координуючий суб'єкт забезпечення національної безпеки України в цілому та внутрішньої безпеки зокрема, зобов'язана всіма можливими правовими методами запобігати виникненню подібних кризових явищ. Проте такі надзвичайні ситуації вимагають комплексного вирішення, а тому необхідною тут також є участь інших відомств та владних структур, які беруть участь у забезпеченні правопорядку, захисті інтересів держави і громадян та усуненні тяжких наслідків. У законодавстві та-

ка участь дістала назву «взаємодія», що підтверджується відповідними положеннями ст. 8, 17 Закону України «Про Службу безпеки України» [1] та ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [2].

В аспекті взаємодії Служби безпеки України (СБУ) з силами охорони правопорядку важливе значення на даний момент становить таке військове формування, як Національна гвардія України (НГУ), створена 13 березня 2014 року прийняттям відповідного закону [3].

Наразі частини та підрозділи Національної гвардії України проходять процес становлення, відповідно недостатньою та неповною є існуюча нормативно-правова база. Організаційно-тактичні засади взаємодії Національної гвардії України з іншими силовими структурами теж потребують вдосконалення. Останні події в південно-східних регіонах України під час ведення антитерористичної операції показали, що актуальним постає питання вдосконалення існуючих правових, організаційних і тактичних засад взаємодії Національної гвардії саме зі Службою безпеки у ході протидії надзвичайним ситуаціям соціального характеру.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Слід зазначити, що комплексного дослідження нормативно-правових засад взаємодії Служби безпеки та Національної гвардії в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру не проводилось, але існують дослідження щодо вивчення процесу взаємодії між частинами та підрозділами сил охорони правопорядку, а також протидії надзвичайним ситуаціям соціального характеру. Зазначені питання розкрито у працях І. О. Кириченка, О. М. Бандурки, О. Н. Ярмиша, М. М. Литвина, О. М. Шмакова, С. А. Кузніченка, В. О. Серьогіна, О. Г. Комісарова, О. Ф. Долженкова, В. А. Ліпкана, Ю. П. Бабкова, В. Ю. Мікрюкова, В. В. Аллерова, В. І. Тробюка, О. В. Лавніченка, Т. П. Беднова, А. В. Лазарева, Т. Е. Москвича, В. К. Колпакова та ін. Тому питання визначення основних нормативно-правових засад взаємодії СБУ саме з НГУ під час протидії надзвичайним ситуаціям соціального характеру залишається досить актуальним.

У цьому зв'язку виникає практична необхідність вироблення основних положень, які будуть становити суть взаємодії згаданих суб'єктів забезпечення внутрішньої безпеки держави. Саме тому **метою** цієї статті є проведення аналізу поняття «взаємодія», а також визначення основних нормативно-правових засад взаємодії СБУ та НГУ у надзвичайних ситуаціях соціального характеру.

Виклад основного матеріалу. Під взаємодією В. Ю. Мікрюков розуміє систему відносин, що змінюються, між взаємозалежними елементами, сутністю якої є обмінний процес [5]. З такою думкою можна погодитись, адже за будь-якої взаємодії відбувається обмін інформацією, досвідом чи іншими ресурсами. Саме обмін покладено в основу взаємодії. При цьому слід пам'ятати, що обмін є завжди фактом взаємним, а це також вказує на правильність даного визначення.

Надає автор і дефініцію взаємодії військ (сил), яка визначається як пого-

джені дії військ (сил), а також взаємний вплив їх спільних дій на досягнення мети операції (бою, удару, битви) [4]. Дане визначення є дискусійним, оскільки не всі науковці поділяють таку думку. Зокрема, М. М. Литвин, Ю. В. Аллеров та І. О. Кириченко у своїх роботах зазначають про наявність методологічного недоліку, який полягає в тому, що тут припускається існування лише єдиної, загальної мети дій. У такому разі, за їх словами, це не взаємодія, а лише спільне виконання єдиного бойового завдання, а тому цей процес повинен скеровувати лише один орган [5]. Взаємодія, як вони вважають, – це заздалегідь узгоджені дії, що ведуться кожним із суб'єктів взаємодії (партнерів) з метою виконання свого завдання з урахуванням дій протилежного суб'єкта взаємодії, з витратою частини власних ресурсів для виконання завдання взаємодіючими сторонами та з відповідною витратою ними частини своїх ресурсів для інших суб'єктів взаємодії у своїх інтересах [6, с. 111]. Взаємодія здійснюється в умовах повної визначеності щодо намірів і планів суб'єктів взаємодії. Головна ознака взаємодії – відсутність шкідливого впливу на партнера. Завдання суб'єктів взаємодії можуть абсолютно чи частково збігатися.

Наведена думка є слушною і з нею не можливо не погодитись. Так, вже було зазначено про обов'язковість взаємного характеру дій суб'єктів. Крім того, в даному випадку слід вказати ще на таку рису взаємодії, як безперервність. Це означає, що взаємодія відбувається між органами постійно, незалежно від існування надзвичайних ситуацій та інших загроз, а тому не завершується в жодному разі виконанням конкретного бойового завдання.

Всі наведені висновки конструктивно відображені й у такому визначенні взаємодії, як погоджених за місцем, метою, порядком і часом, сигналами та способами взаємного сповіщення для найбільш ефективного використання сил і засобів під час виконання поставлених завдань дій правоохоронних органів та військових формувань держави [7, с. 66].

У зв'язку з цим під взаємодією органів СБУ та НГУ у надзвичайних ситуаціях соціального характеру слід розуміти взаємний безперервний процес, погоджений за місцем, метою, порядком і часом, спрямований на узгодження дій вказаних суб'єктів з приводу завчасного виявлення, попередження та припинення надзвичайних ситуацій з використанням ресурсів один одного.

Що стосується сутності процесу взаємодії, вважаємо, що його має становити певна усталена модель, за якою органи будуть чітко та злагоджено працювати, надаючи взаємну допомогу. У цьому зв'язку значний інтерес становить науковий доробок М. М. Литвина, Ю. В. Аллерова та Ю. П. Бабкова, які під моделлю взаємодії розуміють її адекватний опис (структуру, функції суб'єктів, напрямки і способи взаємодії), що зберігає головні ознаки реального процесу взаємодії та відображає його найбільш суттєві властивості. На їх думку, модель взаємодії має включати такі основні елементи: суб'єкти взаємодії; фактори, що впливають на організацію взаємодії; форми та способи взаємодії; напрямки організації взаємодії; критерії і методи оцінки ефективності взаємодії [8].

На нашу думку, такий підхід до визначення структури моделі взаємодії є

виправданим, оскільки відображає всі основні її аспекти та надає можливість практично оцінити її стан. Зокрема, чітко знаючи завдання, функції визначених суб'єктів у конкретних ситуаціях взаємодії та порівнюючи їх з уже наявними результатами, можливо провести порівняльний аналіз та визначити проблемні аспекти. Після цього вже можна буде говорити про конкретні напрямки удосконалення взаємодії, а також про її ефективність. З іншого боку, якщо поняття «взаємодія» не буде наповнено певним сенсом, а матиме лише декларативний характер, то воно не становитиме жодної практичної цінності. У зв'язку з цим саме запропонована вище модель містить найбільш оптимальний перелік елементів, що дадуть змогу повністю визначити основні аспекти взаємодії, її стан та перспективи.

У нашому випадку пропонується на основі наведених науковцями критеріїв проаналізувати модель взаємодії Служби безпеки та Національної гвардії України в аспекті запобігання, виявлення та припинення надзвичайних ситуацій соціального характеру.

Зрозуміло, що суб'єктний склад вказаної взаємодії, з одного боку, становитимуть органи та підрозділи СБУ, а з іншого – НГУ в цілому. Правове становище вказаних суб'єктів сьогодні визначається згаданими вище відповідними законами України.

До факторів, що впливають на організацію взаємодії цих двох силових структур, слід віднести різноманітні за своїм характером чинники, які необхідно враховувати при плануванні та здійсненні взаємодії за надзвичайних ситуацій соціального характеру. Зокрема, це: організаційно-правові основи застосування НГУ спільно з СБУ; суспільно-політична обстановка в державі та в окремих регіонах; режим спільного виконання завдань (мирний час, воєнний стан, надзвичайний стан, особливий період, режим надзвичайної екологічної ситуації); природно-географічні умови у районах спільного виконання завдань; рівень складності оперативної обстановки в пунктах постійної дислокації частин та підрозділів НГУ та СБУ; організаційно-штатні можливості взаємодіючих структур (кількісний склад частин та підрозділів, озброєння, техніки, спеціальних засобів, засобів активної оборони); рівень ескалації соціального конфлікту; наявність і рівень відпрацювання планів взаємодії чи спільного використання сил і засобів; наявність та надійність функціонування засобів зв'язку, передачі інформації, прихованого управління силами та засобами; рівень організації інформаційного обміну між суб'єктами взаємодії; рівень ресурсного (матеріально-технічного) забезпечення суб'єктів взаємодії і можливості відновлення витрачених (втрачених) ресурсів; рівень навченості органів управління, підпорядкованих сил для спільного виконання завдань. На такі ж само фактори звертають свою увагу М. М. Литвин, Ю. В. Аллеров та Ю. П. Бабков [8].

Всі ці фактори досить чітко відображаються на ситуації, що склалася у східній Україні. Зокрема, можна спостерігати надзвичайно напружену суспільно-політичну обстановку, суспільний конфлікт переріс в окремі склади кримінальних правопорушень. Населення зовсім не бажає йти назустріч дер-

жавним органам та різними способами намагається перешкоджати нормальній діяльності з відновлення правопорядку. Така обстановка змушує органи СБУ діяти в посиленому режимі і з обов'язковим залученням інших бойових підрозділів, зокрема НГУ.

За таких умов вже не йдеться про право взаємодії, тут настає юридичний обов'язок обох сторін сприяти одна одній задля спільного вирішення надзвичайної ситуації. Даний обов'язок СБУ щодо взаємодії знайшов своє відображення, зокрема, в ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [2], де зазначено, що підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність (до них належить СБУ), зобов'язані: здійснювати взаємодію між собою та іншими правоохоронними органами, в тому числі відповідними органами іноземних держав та міжнародних антитерористичних організацій, з метою швидкого і повного попередження, виявлення та припинення злочинів. Хоча тут не йдеться про надзвичайні ситуації, проте слід мати на увазі, що деякі види злочинів (наприклад, тероризм) і є власне надзвичайними ситуаціями соціального характеру, оскільки безпосередньо виникають на основі суспільного конфлікту. Тому дана норма підлягає застосуванню в цьому випадку. Не потрібно також забувати про вже згадані ст. 8, 17 Закону України «Про Службу безпеки України» [1].

Що стосується взаємодії Національної гвардії, то її правове регулювання відображено досить лаконічно в ст. 1 Закону «Про Національну гвардію України» [3]. Проте тут підхід законодавця дещо інший. Так, Національна гвардія має право брати участь у забезпеченні державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій лише у взаємодії з правоохоронними органами. Тобто спостерігаємо ситуацію, за якої Національна гвардія зможе протидіяти надзвичайним ситуаціям соціального характеру тоді і тільки тоді, коли буде сприяти та використовувати сили і засоби, зокрема, Служби безпеки та інших правоохоронних органів. Жодних самостійних дій з приводу вказаних ситуацій цей орган чинити не може.

Перейдемо до ще одного елемента, а саме до форм і способів взаємодії НГУ та СБУ. Саме це питання найбільш потребує належного врегулювання, оскільки від самого дня створення НГУ не було розглянуто та розроблено жодних конкретних способів і напрямків взаємодії СБУ з частинами та підрозділами НГУ.

Основними формами взаємодії сучасна наукова думка визначає: незалежні дії; узгоджені дії; спільні дії; допомогу; взаємодопомогу. Дії можуть мати різний ступінь узгодженості, але головною ознакою взаємодії є відсутність протидії. У разі повної неузгодженості дії суб'єктів називаються незалежними (взаємодія відсутня) [6, с. 112].

Визначені форми взаємодії реалізуються в умовах повної визначеності щодо намірів і планів суб'єктів взаємодії за умови додержання принципу незавдання шкоди партнеру. У взаємодопомозі суб'єкти не намагаються збіль-

шити ефективність своїх дій за рахунок позитивного впливу партнерів, але і не допускають її зниження, що може статися в результаті допомоги, яка надається партнеру.

Для конкретизації поняття «форма взаємодії» до службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку необхідно з'ясувати зміст форм службово-бойової діяльності. В керівних нормативно-правових документах сил охорони правопорядку не зазначено визначення поняття форми. Тому розглянемо дві основні думки фахівців у сфері службово-бойової діяльності.

Так, О. В. Лавніченко, С. О. Годлевський, К. Ю. Гунбін під формами службово-бойових дій розуміють зовнішнє вираження змісту дій військ (сил), що відбиває органічну єдність їхньої організації, рівня і мети. Виходячи з практики застосування військових нарядів, підрозділів, частин, з'єднань та угруповань військ, зазначені автори виділяють такі форми службово-бойових дій, як: оперативні дії (оперативне застосування); спеціальна операція (оперативного і тактичного масштабу); службово-бойові дії; бій [9, с. 24].

На думку М. М. Литвина, Ю. В. Аллерова, Ю. П. Бабкова, форми службово-бойових дій визначаються відповідно до основних функцій військ: патрульно-постова служба, охорона громадського порядку під час проведення масових заходів; вартова і конвойна служба; режимно-комендантська служба; спеціальні операції; бойові дії [8].

Отже, ці думки різняться, але схожі в тому, що основні форми службово-бойової діяльності – це спеціальні операції та бойові дії. В умовах виникнення надзвичайних ситуацій соціального характеру, виходячи з аналізу основних функцій НГУ [3], на нашу думку, основною формою взаємодії НГУ із СБУ виступатиме взаємна участь у спільних спеціальних операціях, що будуть проводитися з метою попередження та припинення надзвичайних ситуацій соціального характеру, а також бойові дії у разі введення воєнного стану.

Отже, основними способами взаємодії СБУ та НГУ в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру можуть бути: організація спільного патрулювання та спостереження у кризових районах; комплексне планування, координація діяльності під час попередження та припинення масових заворушень; координація діяльності при здійсненні охоронних та обмежувальних дій, спрямованих на блокування району надзвичайної ситуації, охорону громадського порядку та забезпечення громадської безпеки на ізольованій і прилеглій територіях; організація спільного пошуку організаторів, підбурювачів та пособників до розпалення соціальних конфліктів, а також їх виконавців; організація спільного пошуку, локалізація та знешкодження терористів; організація спільного пошуку, локалізація та знешкодження незаконних збройних формувань; організація спільного пошуку, локалізація та знешкодження диверсантів; виставлення спільних контрольно-пропускних пунктів, блокпостів, дозорів, заслонів і секретів; координація діяльності у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні; координація дій і підтримання силами та засобами Національної гвардії введення правового режиму надзвичайного або воєнного ста-

ну в державі в цілому або в окремих регіонах у разі загострення надзвичайної ситуації.

Ще одним елементом виступають напрямки організації взаємодії НГУ та СБУ. Так, М. М. Литвин та І. О. Кириченко визначають напрямки взаємодії Служби безпеки та Державної прикордонної служби України за допомогою методологічного підходу, що складається з десяти блоків [10, с. 14-15]. Відповідно до завдання нашого дослідження такий ретельний і складний математичний розрахунок проводити недоцільно, оскільки, по-перше, взаємодія СБУ та НГУ обмежується умовами виникнення надзвичайних ситуацій соціального характеру, тобто напрямки взаємодії можливо визначити аналізуючи відповідні нормативно-правові документи та досвід практиків. По-друге, згадана методика складна у використанні, містить велику кількість параметрів, які майже неможливо усі урахувати. І взагалі, моделювання соціальних процесів завжди передбачає можливість похибки, яка дуже істотно впливає на достовірність результату, тобто існує велика вірогідність отримання хибного рішення.

Визначення таких основних напрямків організації взаємодії доцільно проводити за видами службово-бойової діяльності названих органів. На цьому наголошують і дослідники у своїх працях [8]. Вважаємо за доцільне погодитись з такою пропозицією, оскільки взаємодія СБУ та НГУ зможе відбуватись лише там, де є надзвичайні ситуації соціального характеру, і лише в тих видах службово-бойової діяльності, які є спільними для цих двох силових структур. Тобто через пошук спільних функцій та завдань можливо буде визначити саме ту конкретну сферу взаємодії.

Так, в аспекті взаємодії саме за надзвичайних ситуацій соціального характеру значення для СБУ будуть мати підрозділи з охорони громадського порядку НГУ, підрозділи (загони) спеціального призначення НГУ та військові частини оперативного призначення НГУ, повноваження яких передбачені відповідними положеннями [11-13]. Пов'язано це з тим, що саме вони за своїм призначенням мають причетність до захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, законних інтересів держави та прав громадян від посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, організованої злочинної діяльності та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України (ст. 2 Закону) [1].

Таким чином, відповідно до поставлених завдань вказані підрозділи НГУ беруть участь у таких видах службово-бойової діяльності за надзвичайних ситуацій соціального характеру: забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки [11-13]; оперативне реагування на дії незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій, припинення терористичної діяльності, що

пов'язані з підвищеним ризиком для життя та здоров'я військовослужбовців і вимагають від особового складу високого рівня професійної підготовки [12]; забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій (виключно у взаємодії з правоохоронними органами) [13].

Саме зазначені види діяльності підрозділів Національної гвардії і будуть становити коло тих завдань, які НГУ та СБУ вирішуватимуть виключно у взаємодії один з одним при попередженні або припиненні надзвичайних ситуацій соціального характеру, тобто основні напрямки їх взаємодії.

Висновки. На основі проведених узагальнень можна дійти висновку, що питання взаємодії НГУ та СБУ за надзвичайних ситуацій соціального характеру на даний момент залишається практично не розробленим. У статті визначено основні форми, способи та напрями взаємодії цих двох суб'єктів у ході попередження та припинення надзвичайних ситуацій соціального характеру. З'ясовано, що законодавча база з приводу даного питання ще досить слабка, а тому воно потребує подальшої правової регламентації, що дасть змогу ефективно виявляти та запобігати таким надзвичайним ситуаціям, сприятиме соціальній рівновазі в державі. Напрямки подальших досліджень будуть спрямовані на удосконалення правового регулювання взаємодії Служби безпеки України та Національної гвардії України в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру.

Бібліографічні посилання

1. Про службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 № 2229-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 27. – Ст. 382 (із змінами від 14.10.2014).
2. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 22. – Ст. 303 (із змінами від 14.10.2014).
3. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 № 876-VII // ВВР України. – 2014. – № 17. – Ст. 594 (із змінами від 14.10.2014).
4. *Микрюков В. Ю.* Теория взаимодействия войск / В. Ю. Микрюков. – М. : Вузовская книга, 2002. – 240 с.
5. *Литвин М. М.* Сутність, закономірності та принципи взаємодії військ (сил) / М. М. Литвин, Ю. В. Аллеров, І. О. Кириченко // Честь і закон. – 2003. – № 4. – С. 9-15.
6. Обґрунтування механізмів взаємодії та порядку сумісних дій органів державної влади, місцевого самоврядування з силами охорони правопорядку в умовах виникнення кризових ситуацій : звіт НДР (заключ.) / кер. Кириченко І. О. ; викон. Бєлай С. В. [та ін.]. – Х. : Академія ВВ МВС України, 2012. – 224 с.
7. Підручник сержанта внутрішніх військ / О. В. Лавніченко, Ю. П. Бабков, О. М. Попригін та ін. ; за заг. ред. С. Т. Полторака. – Харків : Військ. ін-т ВВ МВС України, 2002. – 524 с.
8. *Литвин М. М.* Концептуальна модель взаємодії внутрішніх військ МВС України з органами Державної прикордонної служби при спільному виконанні службово-бойових завдань / М. М. Литвин, Ю. В. Аллеров, Ю. П. Бабков // Честь і закон. – 2004. – № 1. – С. 7-14.
9. Лавніченко О. В. Уточнення підходів до формування понять теорії службово-бойової діяльності внутрішніх військ / О. В. Лавніченко, С. О. Годлевський, К. Ю. Гунбін // Честь і закон. – Х. : Академія ВВ МВС України, 2013. – № 1 (44). – С. 22-27.
10. *Литвин М. М.* Напрямки взаємодії Державної прикордонної служби України із

Службою безпеки України / М. М. Литвин, І. О. Кириченко // Честь і закон. – 2004. – № 2. – С. 13-20.

11. Положення про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України : наказ МВС України від 16.06.2014 № 567 (zareєстровано в Мінюсті України 03.07.2014 № 729/25506).

12. Положення про підрозділи (загони) спеціального призначення Національної гвардії України : наказ МВС України від 09.07.2014 № 651 (zareєстровано в Мінюсті України 25.07.2014 № 864/25641).

13. Положення про військові частини оперативного призначення Національної гвардії України : наказ МВС України від 16.06.2014 № 566 (zareєстровано в Мінюсті України 03.07.2014 № 730/25507).

Мацюк В. В., Белей С. В. Сущность взаимодействия Службы безопасности Украины с Национальной гвардией Украины в чрезвычайных ситуациях социального характера (нормативно-правовой аспект). Доказана актуальность исследования нормативно-правового обеспечения процесса взаимодействия Службы безопасности Украины и Национальной гвардии Украины в чрезвычайных ситуациях социального характера. Проведен анализ законодательной базы по взаимодействию сил охраны правопорядка, представлено авторское определение этого понятия, определены формы, способы и виды организации взаимодействия.

Ключевые слова: чрезвычайные ситуации социального характера, Служба безопасности Украины, Национальная гвардия Украины, нормативно-правовое обеспечение взаимодействия.

Matsyuk V. V., Belay S. V. Essence of cooperation between the Security service of Ukraine and the National guard of Ukraine during social emergency situations: legal aspect. In the aspect of the interaction of the Security Service of Ukraine with the forces of law and order such military unit, as the National Guard of Ukraine, feels its importance now.

It should be pointed that there were no comprehensive research of regulatory and legal bases of the interaction between the Security Service of Ukraine and the National Guard of Ukraine in social emergency situations been conducted.

The main purpose of the article is analyzing term “interaction” and definition main regulatory and legal basics of cooperation between Security service of Ukraine and National Guard of Ukraine in social emergency situations.

Interaction of the Security Service of Ukraine and National Guard of Ukraine in social emergency situation is meant to be a mutual, continuous process coordinated on the location, purpose, procedure and time, aimed at harmonizing the actions of these subjects about timely detection, prevention and suppression of emergencies with using the resources of each other.

Factors that influence the organization of interaction of these two power structures should include various by their nature factors that should be considered when planning and implementing interaction during social emergencies.

The main form of interaction between the Security Service of Ukraine and the National Guard of Ukraine is going to be a mutual participation in joint special operations, which will be conducted to prevent and suppress social emergencies and combat actions in case of state of war imposition.

Ways of interaction determine its forms. It is appropriate to conduct the formation of basic directions of interaction using types of service and operational activity of these agencies.

Further research’s directions will be aimed on improving legal regulation of activities of these interactions subjects.

Keywords: social emergency, Security Service of Ukraine, National Guard of Ukraine, regulatory support, interaction.

Надійшла до редакції 18.09.2014